

# Πηγές της πολιτισμικής μας Ιστορίας

## ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Γράφει ο ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΣ



Σκίτσο του Ν. Καζαντζάκη

**Μ**ε την ευκαιρία των εκδηλώσεων για τον Καζαντζάκη του Ελληνογαλλικού Συνδέσμου, δημοσιεύονται εδώ μερικά σημαντικά και άγνωστα κείμενα, που αφορούν τον Κρητικό συγγραφέα, ερασιμεινόμενα από το βιβλίο του Αρ. Παραϊοάννου "La biblioteca Della Comunita Greco - Orientale Di Trieste".

Το πρώτο από τα κείμενα αυτά (που θα διαβάσετε πιά κάτω), είναι επιστολή του Γεωργίου Παπανδρέου της 9ης Ιανουαρίου 1935, προς "τα επίλεκτα μέλη της εν Τεργέστη ελληνικής παροικίας και αθλοθέτας του Οικονομείου Κληροδοτήματος I" με το οποίο, ο "τέως υπουργός της Παιδείας", εγκωμιάζει και συνιστά τη βράβευση του Νίκου Καζαντζάκη, για τη μετάφρασή του της "Θείας Κωμωδίας" του Δάντη.

Σ' επόμενα φύλλα των "Χανιώτικων Νέων" θα δημοσιευτούν: Επιστολή του Αλέξανδρου Παπαναστασίου, του "πατέρα της Ελληνικής Δημοκρατίας", και δύο άλλα κείμενα σχετικά με τη μετάφραση της "Θείας Κωμωδίας": ένα εγκωμιαστικό ("δώρο πολύτιμο για την νεώτερη ελληνική φιλολογία"), κι ένα επικριτικό ("γλωσσικόν τερατούργημα").

\*\*\*

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΚΑΣΤΡΙ - ΚΗΦΙΣΣΙΑΣ

9-1-35

Κυρίου

Αλέξανδρον Αφεντούλην

Δημ. Οικονόμου

Χρήστον Νικολαΐδην

Τεργέστην

Αξιότιμοι κύριοι,

Κατά τας τελευταίας ημέρας η νεαρά μας φιλολογία επλουτίσθη δι' ενός έργου, το οποίο, είμαι

βέβαιος, θ' αποτελέσει σταθμόν εις τα νεοελληνικά μας γράμματα: δια της μεταφράσεως της "Θείας Κωμωδίας" του Δάντη υπό του κ. Ν. Καζαντζάκη.

Ως Έλλην βαθύτατα ενδιαφερόμενος δια την πνευματικήν πρόοδον της πατρίδος μας, αλλά και ως τέως υπουργός της Παιδείας, γνωρίζω εκ του πλησίον τους μόχθους και την αυτοθυσίαν των Ελλήνων διανοουμένων και προσπαθείσας να τους φανώ αρωγός, όσον ήτο τότε δυνατόν εις το Κράτος, θεωρώ χρήσιμον - και το εκτελώ μετά μεγάλης χαράς - ν' αποταθώ προς υμάς, ως επίλεκτα μέλη της εν Τεργέστη Ελληνικής παροικίας και αθλοθέτας του Οικονομείου Κληροδοτήματος και να επιστήσω την υμετέραν προσοχήν εις το νέον τούτο έργο του κ. Καζαντζάκη.

Κάλλιον παντός άλλου υμείς είσθε εις θέσιν να εκτιμήσετε με πόσην ακρίβειαν και ευσυνειδησίαν οι θαυμαστοί ενδεκασύλλαβοι του πρωτοτύπου, με πόσην επιτυχίαν υπερενικήθησαν αι μεγάλαι δυσκολίαι, και με πόσην συμπτυκνωμένην σοφίαν διετυπώθησαν τα απαραίτητα σχόλια...

Άθλος ου μόνον μεταφραστικός, αλλά και δημοουργικός εκ των δυσχερεστέρων.

Επικαλούμαι όθεν την υμετέραν προσοχήν επί του μνημειώδους τούτου έργου, και είμαι βέβαιος ότι απονέμοντες το γέρας εις το έργον τούτο, θέλετε τιμήση ού μόνον τον άξιον εργάτην των νεοελληνικών μας γραμμάτων, αλλά και την υμετέραν ψήφον.

Μετά πάσης τιμής

Γ. Παπανδρέου

1. Ιδρυτής του Οικονομείου Βραβείον ήταν ο Δημήτριος Οικονόμου (1796 - 1878), εθνικός ευργέτης και από τους σημαντικότερους ενισχυτές της Κρητικής Επανάστασης του 1866 - 1869.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ  
 Κυρίου  
 Αλέξανδρον Αφεντούλην  
 Διημ. Οικονόμου  
 Χρήστον Νικολαΐδην  
 33  
 Τεργέστην

Αξιότιμοι Κύριοι,  
 Κοιτάζω τήν τελευταίαν ήμεραν ή νεαρά και φιλοδόξη διαδουλίαν δι' τούτο έργον ε' έσθ' ου, είμαι βίβλ' ου, δ' άσυνείδητο σταθμόν εις τήν νεοελληνικήν μας γλώσσαν: δια τήν μεταφράσιν αυτήν "Θείας Κωμωδίας", τω Δάντη δια τω κ. Ν. Καζαντζάκη.  
 Ως Έλλην βαθύτατα ενδιαφερόμενος δια την υμετέραν προσοχήν...

Αγατά πάλιν ειμήν  
 Φωτοτυπία της επιστολής του Γ. Παπανδρέου